

Allmänna fiskeregler

Detta dokument innehåller en samlad sammanställning över de allmänna fiskeregler som finns publicerad under olika flikar i "Svenska Fiskeregler". Till stor del finns dessa angivna i Fiskelagen och omfattar exempelvis utmärkning av fiskeredskap, definitioner av olika redskapstyper och kartor över speciella administrativa områden. Syftet är skapa ett utskriftsdokument som samlat redovisar information om allmänna regler och termer som används i olika regeltexter.

Allmänna regler om fiske

(Omskrivna regler från [Fiskelagen 1993:787](#))

1. Definitioner om fiskeredskap

Det finns många fiskeregler som är kopplade till en viss typ av redskap därför är det viktigt att känna till hur redskapen definieras.

Med **fast redskap** menas

- fiskebyggnad, och
- fiskeredskap med ledarm, om redskapet är fastsatt vid botten eller stranden och avses stå kvar i mer än två dygn i följd.

Med **rörligt redskap** avses alla andra fiskeredskap som inte är fast redskap.

Med **handredskap** (typ av rörligt redskap) avses spö, pilk och liknande rörligt redskap som är utrustat med lina och högst tio krokar

2. Förhållandet mellan fiskare samt fiske i anslutning till annat fiskeredskap

Den som fiskar skall visa hänsyn till andra som vistas i området. Fiske skall bedrivas så att andra fiskande inte hindras i onödan. Om flera vill fiska i samma vatten och det inte kan ske samtidigt, skall de få fiska i den ordning de kommit till platsen. Det egna fiskeredskapet skall användas så att det inte snärjs ihop med eller skadar andras redskap. Efter avslutat fiske får inte någonting lämnas kvar som kan hindra andra fiskande.

3. Om rätten att använda någon annans strand

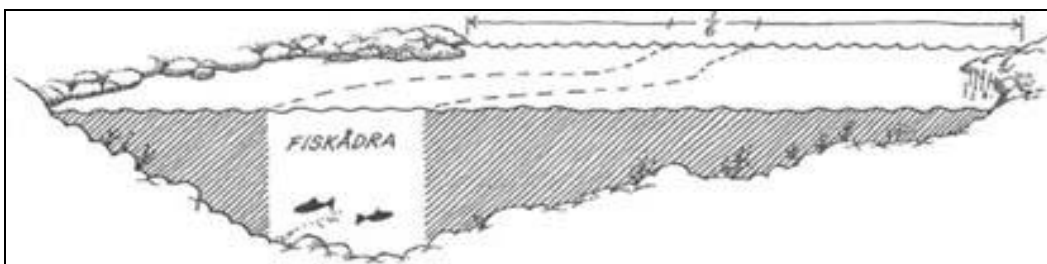
Den som fiskar får tillfälligt använda någon annans strand och vattenområde för att dra upp eller göra fast båt eller redskap, om det behövs för fisket och om det kan ske utan olägenhet för den som innehar stranden.

4. Utländska medborgare

Utländska medborgare får fiska med handredskap i enlighet med bestämmelserna som gäller för svenska medborgares rätt att fiska. För övriga redskap gäller att utländska medborgare som är stadigvarande bosatta här i landet är likställda med svenska medborgare.

5. Regeln om fiskådra

I varje gren av ett vattendrag eller ett sund, där fisk vandrar, ska det finnas en **fiskådra** i det djupaste vattnet. Fiskådran utgör en sjättedel av vattnets bredd vid vanligast förekommande lågt vattenstånd. Vid vattendragets inlopp och mynning och vid ett sunds ändpunkter sträcker sig fiskådran med oförändrad bredd vidare trehundra meter ut i det djupaste vattnet. Detta medför att man inte kan lägga ett nät tvärs över ett vattendrag eller i vattendragets mynningsområde.

Figur. Illustration från Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbunds utbildningshandbok för fisketillsyningsmän

Fridlysta fiskarter och förbjudna fiskemetoder

(Omskrivna regler från [Förordning SFS 1994:1716](#))

1. Fridlysta fiskarter

Det är förbjudet att fiska mal, stör, flodpärlmussla och sådana arter av fisk, vattenlevande kräftdjur och vattenlevande blötdjur som i bilaga 1 till [artskyddsförordningen \(2007:845\)](#) har markerats med N.

2. Förbjudna fiskemetoder

Fiske får inte bedrivas med gift, sprängämnen eller andra bedövande eller dödande ämnen, elektrisk ström, skjutvapen eller sådana redskap som fisken kan spetsas med. Fiske med ålsax, vars tänder är högst sex millimeter, är dock tillåtet. Huggkrok får användas för att bärga fisk som har fångats med andra redskap. Hummer eller krabba får inte fångas vid dykning.

Minimimått & Återutsättningskyldighet

(Omskrivna regler från [FIFS 2004:36](#))

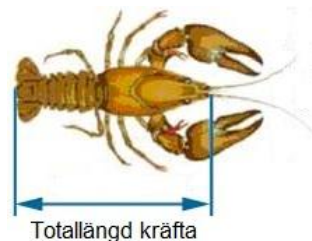
Vid fiske i allmänt vatten efter kusterna finns det reglerat vilka minimimått (minsta storlek där man kan behålla fångsten) som gäller för ett antal arter. Vilka minimimått som gäller i olika områden kan sökas fram via kartfönstret i Svenska Fiskeregler.

Minimimåttet mäts för:

1. Fiskarter: avståndet från nospetsen till stjärtfenans yttersta spets.
2. Hummer: avståndet från ögonhålans bakkant till huvudsköldens bakkant, mätt parallellt med mittlinjen (carapaxlängd),
3. havskräfta: avståndet från ögonhålans bakkant till huvudsköldens bakkant, mätt parallellt med mittlinjen (carapaxlängd), eller det raka måttet från spetsen av pannhornet till den fasta kanten av den mellersta stjärtfenan (totallängd),
4. Ostron: dess minsta diameter eller bredd.

Minimimått på fisk

Avståndet från nospetsen till stjärtfenans yttersta spets.

Återutsättningskyldighet innebär att arten genast skall släppas ut i vattnet, vare sig den är död eller levande om den:

1. fångas under tid när det är förbjudet att fiska efter arten,
2. fångas med redskap eller metod som inte är tillåten för arten, eller
3. inte håller för arten föreskrivet minimimått

Allmänna regler om utmärkning av fiskeredskap

(Omskrivna regler från [Förordning SFS 1994:14](#))

Det finns en mängd regler om hur fiskeredskap som används i havet och i de fem stora sjöarna skall märkas ut. Här anges allmänna regler som omfattar ett flertal redskap som är vanliga vid fritidsfiske. Mer information framgår av Havs- och vattenmyndighetens författningssamling ([FIFS 1994:14](#)). Enlig 14 § [Förordning 1994:1716](#) skall det av märkningen framgå vem som använder redskapet samt om användaren är yrkesfiskare, fritidsfiskare eller om fisket sker med stöd av enskild fiskerätt.

Vid fritidsfiske eller fiske med stöd av enskild rätt skall fiskaren märka sina redskap med **namn och adress eller särskilt registreringsnummer** som kan tillhandahållas av Länsstyrelsen. Utöver denna märkning skall den som bedriver fritidsfiske märka redskapen med stora bokstaven F och fiskare som fiskar med stöd av enskild fiskerätt med stora bokstäverna ER.

Överseglingsbara bottensatta redskap kortare än 50m och där fisket sker inomskärs (kustvattenområde ut till 300m utanför de baslinjer som avses i lagen 1966:374 om Sveriges sjöterritorium) får utmärkas med enbart fiskekula med minst 15cm diameter eller en cylinder, minst 20cm lång och minst 6cm diameter. Samma typ av redskap vars längd överstiger 50m men understiger 300m (ex. 4 sammansatta nät på 30m) skall ha en fiskekula eller cylinder i vardera änden.

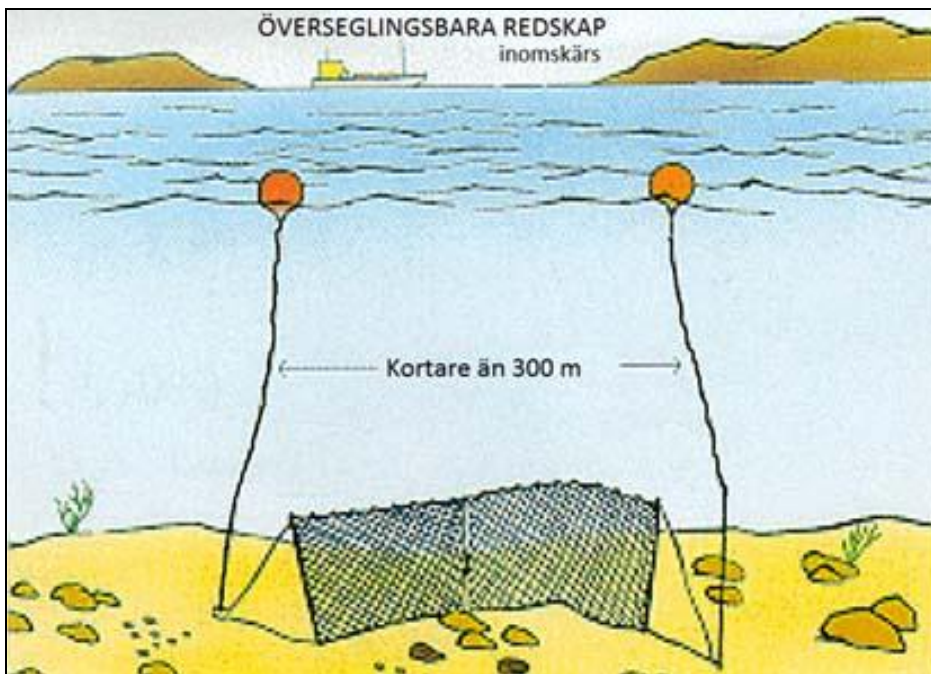

Illustration från Sveriges Sportfiske- o Fiskevårdsförbunds utbildningshandbok för fisketillsynsmän

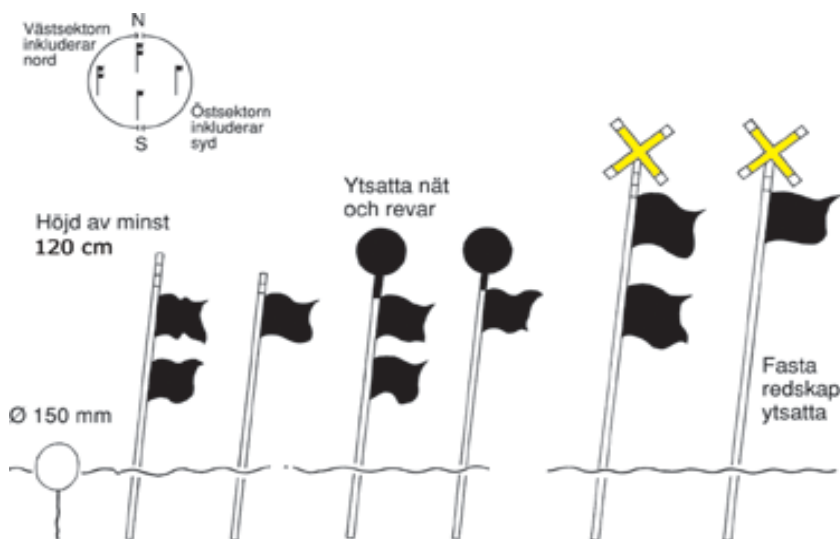

Illustration över vanligaste typerna av utmärkning och vilken typ av redskap de utmärker.

Information om Allmänt & Enskilt vatten

Begreppen allmänt och enskilt vatten används ofta i olika lagtexter. För att förstå hur man indelar vattenområdet i havet och landets stora insjöar lämnas information om detta under denna rubrik. Informationen om allmänt och enskilt vatten är en omskriven text från Lag (1950:595) om gräns mot allmänt vattenområde.

Definitioner om allmänt och enskilt vatten, Lag (1950:595)

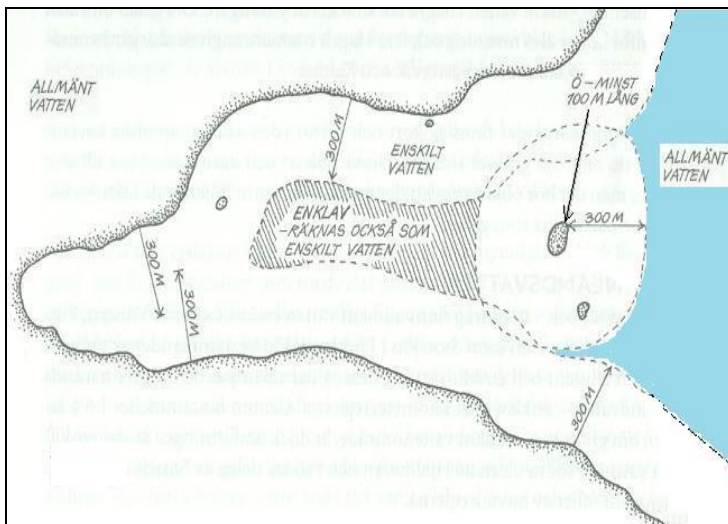
Det mesta vattenområdena i havet är så kallat allmänt vatten. Undantaget är vattenområden som tillhör fastigheter längs kusten och öar i havet av minst 100 meters längd. Vattenområden som tillhör fastigheterna kallas enskilt vatten. Den del av vattenområdet som tillhör fastigheten och därmed utgör enskilt vatten varierar i landet men i huvudsak gäller följande grundregler:

(1) Den så kallade "**Strandvattenregeln**" vilket innebär att allt vatten är enskilt inom trehundra meter från fastlandet eller från ö av minst etthundra meters längd. Dessutom gäller att allt vatten är enskilt från land ut till närmast belägen djupkurvan som markerar 3 meters djup. Detta innebär att på grunda områden vid land kan enskilt vatten sträcka sig längre ut än 300 meter från land, dock gäller alltid minst 300 meter om vattenområdet är djupare än 3 meter. Observera att inom kustområdet från Gullmarksfjorden till Hakefjorden på västkusten gäller endast regeln om 300 meter oavsett djupförhållandena vid fastigheten.

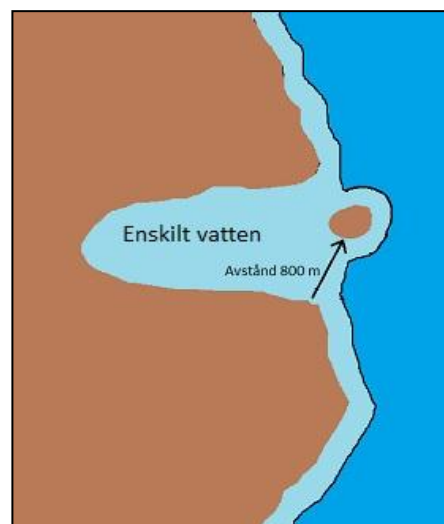
(2) Den så kallade "**Enklavregeln**" vilket innebär att allt vatten som har en förbindelse med öppna havet endast över enskilt vatten räknas som enskilt dvs även om avståndet till land överstiger 300 meter. I havsvikar med trånga mynningar och där avståndet understiger 600 meter (300+300m) är alltså allt vatten enskilt annars skulle det bildas s.k. enklaver med allmänt vatten. Se exempel nedan (Figur 1).

(3) Från Listershuvud i Blekinge norrut till gränsen mot Finland gäller även att allt vatten är enskilt om det inte är en öppen förbindelse från fastlandet eller öar (minst 100 m) till havet på minst en kilometer den s.k. "**Kilometerregeln**". Detta innebär exempelvis att havsvikar med en öppning på mindre än en kilometer mellan yttersta uddarna utgör enskilt vatten. Se exempel nedan (Figur 2). Observera att "kilometersregeln" inte gäller på Öland, Gotland eller andra öar som avskiljs från fastlandet med 1 km öppen förbindelse. Det finns undantag från ovanstående regler i bland annat Norrbotten och Kalmar län. Klicka på länken för mer information om detta i [Lag \(1950:595\)](#).

(4) Det finns även allmänt vatten i Vänern, Vättern, Hjälmaran och Storsjön i Jämtland. Enskilt vatten i dessa sjöar tillhör fastigheten på samma sätt som i havet enligt ovanstående exempel (1-3).

Figur1. Skiss för principen av "Enklavregeln" (Modifierad bild av illustration från Sveriges- och Fiskevårdsförbunds utbildningshandbok för fisketillsynsmän).

Figur2. Skiss för principen av "Kilometersregeln".

Regler med anledning av risk att sprida kräftpest mm

(Omskrivna regler från [Förordning SFS 1994-1716](#))

Det är förbjudet

1. **att** utan föregående desinfektering använda redskap för kräftfiske i ett vatten om redskapet tidigare använts för fiske i ett annat vatten
2. **att** förvara eller kasta kräftor eller delar av kräftor i annat vatten än det där de fångats, och
3. **att** i ett vatten rengöra eller kasta emballage i vilket kräftor från ett annat vatten har förvarats.

För att hindra spridningen av kräftpest får länsstyrelsen besluta att ett visst område ska anses kräftpestsmittat eller vara skyddsområde för flodkräfta.

Inom ett område som har förklarats **kräftpestsmittat är det förbjudet** att

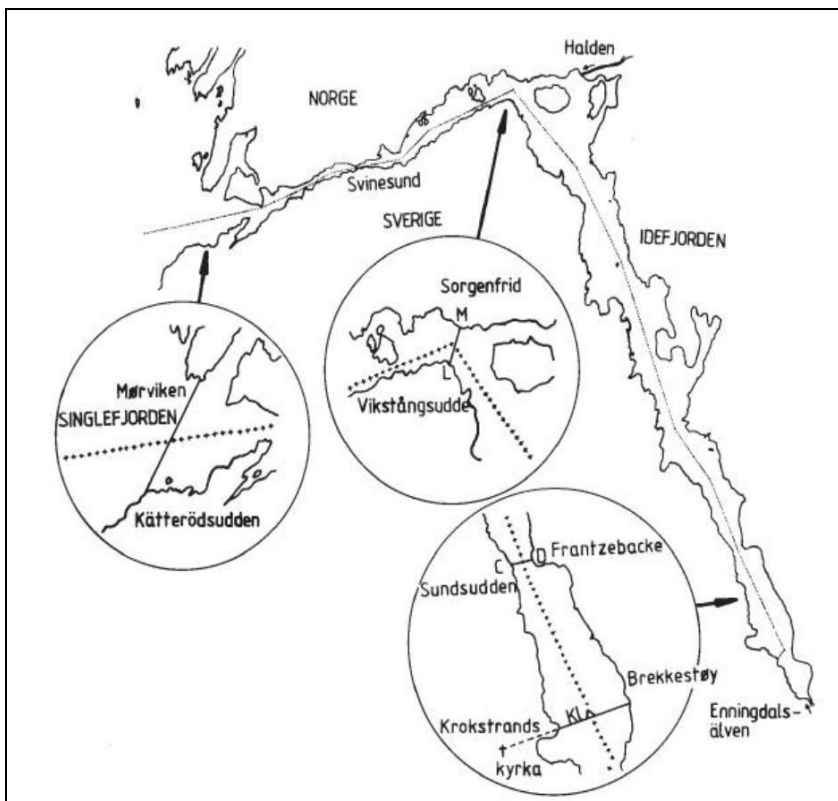
1. fånga kräftor
2. saluhålla, sälja, köpa eller transportera okokta kräftor
3. använda fisk som betesfisk i ett annat vatten än det där den fångats. Fiskeredskap, båtar, maskiner eller andra föremål som har använts i ett vatten inom ett område som har förklarats kräftpestsmittat får inte transporteras till någon annan sjö eller något annat vattendrag inom området eller föras ut ur området utan föregående desinfektering.

Inom ett område som har förklarats utgöra **skyddsområde är det förbjudet** att

1. saluhålla, sälja, köpa eller transportera okokta kräftor som inte härrör från området
2. använda fisk som betesfisk i ett annat vatten än det där den fångats
3. utan föregående desinfektering använda fiskeredskap, båtar, maskiner eller andra föremål som har använts i vatten utanför området
4. utplantera signalkräfta.

Svinesund & Idrefjorden

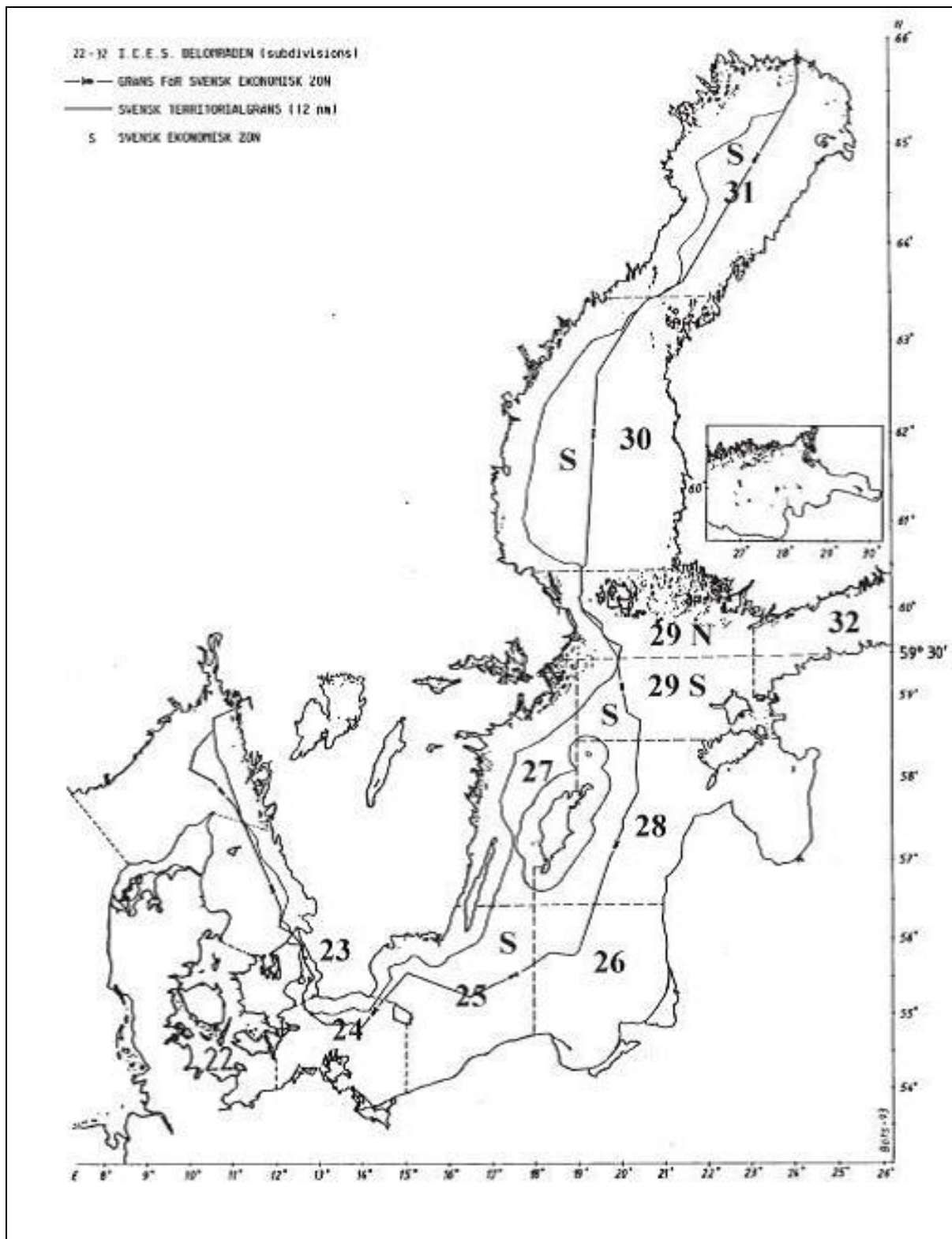
Inom Svinesund och Idrefjorden ligger på gränsen mellan Sverige och Norge finns speciella fiskeregler som är kopplade till olika ytor i sundet. Av denna anledning presenteras en bild där gränserna framgår. Bilden finns publicerad som Bilaga 3 i [FIFS 2004:36](#).

Figur. Skiss för principen av "Enklavregeln" (Modifierad bild från FIFS 2004:36).

Östersjöns Delområden

Administrativt är Östersjön indelad i ett antal delområden. Många fiskeregler finns kopplade till dessa ytor. För att kunna se var gränserna går presenteras en kartbild som finns publicerad som Bilaga 1 i FIFS 2004:36.

Ordlista

Lagtexter i fiskerilagstiftningen kan ibland vara svåra att tolka då ovanliga facktermer och andra svårförståeliga ord använd. Av denna anledning finns här nedan en ordlista för svårtolkade ord som finns med i regeltexten.

En mer omfattande "[ordbok](#)" finns publicerad på Havs- och vattenmyndighetens webbsida där man kan göra sökningar över ord kopplade till fiske och fiskeribiologi.

aktiva redskap - Fiskeredskap som söker upp fisk eller skaldjur, exempelvis trål eller sportfiske. Jämför med passiva redskap.

akvatisk - Något som är i vatten, till exempel akvatisk flora (vattenväxter) och fauna (vattenlevande djur).

allmänt vatten - Fiskerättsligt indelning av vattenområde där allmänt vatten är sådant som inte är enskilt. På allmänt vatten är det staten som bestämmer över fiskerättigheterna. Med vissa undantag är allt vatten i havet och de stora sjöarna som ligger mer än 300 meter utanför fastlandet eller ö av minst 100 meters längd allmänt vatten. Området närmast land är enskilt vatten.

baslinjen - Baslinjen är ett begrepp som används för att ange varifrån en stat beräknar sitt territorialhav och sin ekonomiska zon. Baslinjen utgörs normalt av lågvattenlinjen utmed kusten. Där kusten är flikig med vikar eller där det finns öar och skärgård dras baslinjen längs de yttersta uddarna.

blandfiske - Fiske som fångar flera olika arter i redskapen

bottniska viken - Bottniska viken är den nordligaste delen av Östersjöområdet från Ålands hav och Skärgårdshavet och norrut.

brackvatten - Brackvatten eller bräckt vatten är vatten med en salthalt som är högre än sötvatten men lägre än i normalt havsvatten (oceanerna). Salthalten i brackvatten ligger mellan 0,5-30 psu (practical salinity unit) eller i promille (tusendelar).

egentliga Östersjön - Till Egentliga Östersjön räknas havsområdet söder om Ålands hav och Skärgårdshavet söderut till Öresund och Bälten. Finska viken och Rigabukten räknas inte in.

ekonomisk zon - En kuststats ekonomiska zon är ett område utanför territorialhavet som kan vara högst 200 nautiska mil. I den ekonomiska zonen har kuststaten viss juridisk rådgivning enligt gällande internationella konventioner.

enskilt vatten - Fiskerättsligt indelning av vattenområde där enskilt vatten är sådant som inte är allmänt. På enskilt vatten har fastighetsägaren fiskerätten. Fiskelagen ger dock allmänheten rätten att bedriva visst fiske även på enskilt vatten i havet och i de stora sjöarna. I havet och i de stora sjöarna sträcker sig normalt det enskilda vattnet ut till 300 meter från strandlinjen eller ö av minst 100 meters längd.

fast redskap - Fiskebyggnad och fiskeredskap med ledarm fastsatt i botten som avses stå kvar i mer än två dygn i rad.

fiskefartyg - Ett fartyg som är utrustat för yrkesmässigt fiske.

fiskelicens - Tillstånd att bedriva visst yrkesmässigt fiske med yrkesmässiga redskap. Licensen är personlig och lämnas av Havs- och vattenmyndigheten efter prövning.

fisketillstånd - Komplement till fiskelicensen. Tillståndet behövs för vissa typer av fisken under vissa perioder och i vissa områden.

fiskådra - En fri led för vandringsfisk i vattendrag eller sund. Som regel utgör fiskådran en sjättedel av vattnets bredd i den djupaste delen. Fiskådra ska hållas fri så att fisk kan passera. Att exempelvis lägga ett nät tvärs över en vattendragsmynning innebär att fiskådra saknas (mer info se fliken "Allmänna regler om fiske" på webbsidan).

fredningsområde - Vattenområde, ofta beläget i anslutning till vattendrags utlopp i hav eller sjö, där det finns skärpta fiskebestämmelser.

fredningstid - Tidsperiod då det är förbjudet att fiska efter vissa arter.

fritidsfiske - Fiske som bedrivs för rekreation och/eller konsumtion av fångsten i det egna hushållet.

föreskrifter - Regler som utfärdas av myndigheter och publiceras i egna författningssamlingar som till exempel i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (HVMFS).

förordningar - Regler som utfärdas av regeringen av publiceras i SFS (Svensk Författningssamling).

garn - Nät

handredskap - Med handredskap avses spö, pilk och liknande rörligt redskap som är utrustat med lina och högst tio krokar (typ av rörligt redskap).

havsbruk - Odling av fisk, skaldjur, blötdjur (musslor och ostron) eller alger i havsvatten.

inre vatten - Vid kusten belägna hamnar, bukter och viker samt vattenområden innanför baslinjen. Till inre vatten räknas också insjöar, vattendrag och kanaler.

kilnot - Fiskeredskap av nät/garn med killiknande ingång bestående av två rum, förbundna med varandra genom en kilöppning, samt en landarm och en eller två sidoarmar. Redskapet hålls förankrad med draggar och utspänd med flöten.

kräftpest - Sjukdom som främst dödar flodkräfta. Orsakas av av en algsvamp (*Aphanomyces astaci*) som är en parasit på kräftan.

kustvattenområdet - Vattenområdet som sträcker sig ut fyra nautiska mil ut från kusten (baslinjen).

långrev - Redskap bestående av en lina/grov tråd där högst 100 krokar finns länkade med varandra.

maskstorlek - Avstånd mellan trådarna (knotavstånd) i ett utspänt nät.

minimimått - Minsta storlek på art som får behållas efter fångst. För fisk mäts längden från nospets till stjärtfenans yttersta kant (övriga arter, se fliken "Minimimått och Återutsättningskyldighet i havet" på webbsidan).

mjärde - Burliknande redskap som används vid fiske oftast gjorda av metallnät.

nautisk mil - 1852 meter

parryssja - En parryssja består av två motstående strutar eller fångsthus med en gemensam ledarm däremellan.

pelagiskt fiske - Fiske i den fria vattenmassan och inte vid botten. Exempel på pelagiska arter är sill, skarpsill, makrill, taggmakrill, blåvitling och tobis.

ryckfiske - Fiske med avsikt att rycka fast krokar utvändigt på fisken.

ryssja - Ryssja är en nätstrut som hålls utspänd av ett antal bågar. Ingången är trattformad och ytterligare ett par trattar leder in till det innersta rummet. En ledarm leder fisken in i struten.

rörligt redskap - Fiskeredskap som inte är fast redskap. Vanliga fiskenät, fiskespö och mjärde är exempel på rörliga redskap.

saltvatten - Vatten betraktas som saltvatten redan vid en salthalt av 0,5 psu (promille). Oceanernas vatten har en salthalt på i genomsnitt 35 psu. Salthalter under 30 psu betecknas även som brackvatten. Färskvatten har alltså en salthalt under 0,5 psu.

sjöterritorium - Ett lands sjöterritorium — landets inre vatten och landets territorialvatten — delas fiskerättsligt in i enskilt vatten och allmänt vatten.

strut - Del av fångstredskapet ryssja som är ett strutformat rum av nät där fisken fångas.

sötvatten - Vatten (färskvatten) som inte är salt eller bräckt. Det har en salthalt som understiger 0,5 psu (tidigare kallat promille).

teln - Övre och nedre del på nät som gör att nätet står vertikalt i vatten efter utläggning.

territorialhav - Vattenområde i havet ut till en gräns av högst 12 nautiska mil från den baslinje (i princip från fastlandet och skärgårdsområden) man bestämt sig för längs kusten.

tina - Bur

utter - Typ av fiskeredskap med en lina med många krokar som dras efter båt. Att fiska med utter kallas "att uttra".

vattenbruk - Uppfödning eller odling av vattenlevande organismer.

östersjön - Östersjöområdet som består av flera havsområden som kallas för Östersjön. Området innefattar Bottniska viken, Finska viken, Rigabukten och Egentliga Östersjön.